

ШЛЯХИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ВИЩИХ МЕДИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Канд. мед. наук Е. В. Потапов

Харківська медична академія післядипломної освіти

Обговорюються проблеми індивідуальної діяльності викладачів вищих навчальних закладів, які мають докладати багатовекторних зусиль для формування особистості майбутнього лікаря, що взагалі сприятиме ефективній реалізації державної програми в галузі освіти й медицини.

Ключові слова: виховна робота викладача медичного навчального закладу, волонтерська діяльність, правове та економічне, корпоративно-професійне виховання, студентське самоврядування.

ПУТИ ОРГАНИЗАЦИИ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В ВЫСШИХ МЕДИЦИНСКИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Канд. мед. наук Э. В. Потапов

Обсуждаются проблемы индивидуальной деятельности преподавателей высших учебных заведений, которые должны прилагать многовекторные усилия для формирования личности будущего врача, что в целом способствует эффективной реализации государственной программы в области образования и медицины.

Ключевые слова: воспитательная работа преподавателя медицинского учебного заведения, волонтерская деятельность, правовое и экономическое, корпоративно-профессиональное воспитание, студенческое самоуправление.

THE WAYS OF EDUCATIONAL WORK ORGANIZATION IN HIGHER MEDICAL INSTITUTIONS

E. V. Potapov

The problems of individual activity a teacher of higher educational establishments come into question. They must add many vectorial efforts for forming if personality of future doctor. It is instrumental in effective realization of public policy in area of education and medicine.

Keywords: pedagogical work of a teacher at medical educational establishments, volunteer activity, legal and economical education, corporate and professional education, students self-government.

Питання розвитку волонтерського руху задля збереження здоров'я населення України, утвердження здорового способу життя студентської молоді, патріотичного, правового, екологічного виховання, формування моральних цінностей, соціальної активності та громадянської відповідальності мають перебувати в постійній увазі викладачів вищих навчальних закладів (ВНЗ).

Нормативно-правовими актами, які визначають Державну політику в галузі виховання молоді, зокрема розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 № 1728-р «Про затвердження плану заходів щодо розвитку вищої освіти на період до 2015 року», постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2009 № 41 «Про затвердження Державної цільової соціальної програми «Молодь України» на 2009–2015 роки», наказом МОЗ України від 27.11.2008 № 687 «Про покращення виховної роботи у вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах I–IV рівнів акредитації, закладах післядипломної освіти, науково-дослідних установах і закладах охорони здоров'я», визначається низка заходів організації виховної роботи, які мають бути впровадженими в практичну діяльність кожного ВНЗ, урахувавши його науково-педагогічний потенціал та специфіку діяльності [1, 2, 3].

Ураховуючи наявний широкий спектр нормативно-правових актів із питань організації виховної роботи та зважаючи на принципи автономії, визначені новим Законом України «Про вищу освіту», вважаємо що необхідною запорукою успішної реалізації завдань, які ставляться перед ВНЗ щодо виховної роботи, є розробка відповідних положень стосовно організації виховної роботи, а також взаємодія ВНЗ і громадських організацій щодо виховної роботи зі студентською молоддю.

У цих положеннях, урахувавши чинні нормативно-правові акти та досвід роботи Харківської медичної академії післядипломної освіти, мають бути передбачені основні заходи щодо організації виховної роботи зі студентами, які подано далі.

1. *Волонтерська діяльність.* Спрямована на допомогу учасникам антитерористичної операції та бойових дій, постраждалому населенню внаслідок військової агресії на Сході України. Засоби здійснення цієї форми виховної роботи для студентів та інтернів можуть бути різними — залучення студентів та інтернів до медичного та інших видів соціального забезпечення осіб, які цього потребують. Важливим є створення «групи милосердя» зі студентів та лікарів-інтернів, які надають допомогу хворим на онкологічні

захворювання, ВІЛ/СНІД, особам з обмеженими фізичними можливостями, ветеранам війни та праці, дітям, позбавлених батьківського піклування, малозабезпеченим та іншим категоріям громадян. У ВНЗ систематично має проводитися робота з питань донорства.

2. Важливим напрямком виховної роботи зі студентською молоддю є *патріотичне виховання*. Серед її засобів — проведення заходів до ювілейних та пам'ятних дат, зокрема до Дня Незалежності України, Дня прапора України, Дня Соборності України, Дня Гідності та Свободи. У цьому контексті така робота має бути спрямованою на відродження національної культури, мови, традицій, формування в студентської молоді національної свідомості, збереження історичної пам'яті. Цю роботу слід проводити спільно з місцевими культурними організаціями, спілками письменників, журналістами, народними митцями, проведенням конференцій, літературних вечорів, зустрічей із поетами та письменниками, які роблять вагомий внесок у розбудову незалежної України. Велика роль у формуванні почуття патріотизму в студентів покладається на університетські музеї та бібліотеки. У бібліотеках до знаменних і пам'ятних дат мають бути організовані тематичні стенди та постійні виставки.

3. З метою *правового* виховання студентської молоді професорсько-педагогічні колективи медичних навчальних закладів мають формувати в студентів знання про права та обов'язки громадянина, політичну культуру та культуру міжетнічних стосунків. До цієї роботи слід залучати представників органів внутрішніх справ, юстиції, юристів навчальних закладів.

4. *Моральне виховання* студентів спрямовується для підготовки молоді до життя в демократичному суспільстві, формування моральної культури особистості, принципів, ідеалів суспільства на рівні власних переконань, формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності.

5. Метою *екологічного виховання* є формування основ глобального екологічного мислення й екологічної культури майбутніх лікарів, виховання відповідальності за природу як національне багатство. Засобами виховання є екологічні міжвузівські конференції, лекції та інші заходи, пов'язані з безпосередньою участю студентів в організації безпечного довкілля.

6. Формування здорового способу життя студентів. З цією метою зі студентами необхідно проводити відповідні дискусії, диспути, «круглі столи», тренінги, бесіди, лекції, доповіді, виховні години тощо. Ці заходи спрямовуються для профілактики серед студентства тютюнопаління, наркоманії, пияцтва тощо. Студенти вищих медичних навчальних закладів мають брати активну участь у популяризації здорового способу життя в молодіжному середовищі,

виступаючи з лекціями з відповідної тематики в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах. У всіх навчальних закладах має бути належна матеріальна база для фізичного виховання студентів, функціонувати спортивні клуби, секції, оздоровчо-фізкультурні групи, регулярно проводитися різнопланові спортивні змагання.

На заняттях із фізичного виховання в студентів формується потреба в систематичних заняттях фізичними вправами для підтримки власного фізичного та психічного стану на комфортному рівні залежно від психофізичних навантажень, урахування особливості їх майбутньої професійної діяльності, зміцнення здоров'я, а також отримання умінь і навичок для застосування різноманітних засобів фізичної культури в майбутній профілактично-лікувальній діяльності.

7. *Корпоративно-професійне виховання*. Цей вид виховної роботи спрямований на формування найкращих професійних якостей майбутнього медика, серед яких — гуманізм, відданість праці, усвідомлення елітності медичної професії, здатність до самоаналізу та безперервного професійного розвитку, амбітність тощо. Відповідно до цього, й урахування надзвичайну активність студентів у соціальних мережах, на нашу думку, є доцільним створення у відповідних соціальних мережах сторінок ВНЗ, які б інтегрували всі питання організації студентського дозвілля, розв'язання всіх нагальних питань студентів тощо. На рівні ВНЗ, а також на регіональному рівні, надзвичайно доцільними є заходи щодо святкування Міжнародного дня студентів та інші корпоративні заходи з відзначенням кращих, урахування водночас їхню успішність, моральні якості, волонтерську та громадську діяльність, результати студентських олімпіад із навчальних дисциплін та спеціальностей Міністерства освіти і науки України.

Велику роль у формуванні професіоналізму в студентів мають відігравати університетські музеї, в яких подано матеріали про життєвий та професійний шлях видатних лікарів, прізвищами яких пишається навчальний заклад, регіон, держава.

Особлива роль в організації виховної діяльності покладається на органи студентського самоврядування, що є фундаментом і рушійною силою виховного процесу, серед основних завдань яких є підвищення ефективності навчально-виховного процесу, забезпечення виховання духовності та культури студентів.

У своїй щоденній роботі зі студентами викладачі ВНЗ мають акцентувати увагу на питаннях родинно-сімейного виховання, формувати у студентів уявлення про необхідність усвідомленого батьківства, почуття відповідальності за життя та здоров'я кожної людини, інші загальнолюдські цінності.

Отже, у власній діяльності викладачі ВНЗ, куратори груп мають докладати значних зусиль для формування особистості майбутнього лікаря, створення

умов для розвитку та самореалізації кожного студента, усе це сприятиме ефективній реалізації державної політики в галузі освіти і медицини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про покращення виховної роботи у вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах I–IV рівнів акредитації, закладах післядипломної освіти, науково-дослідних установах і закладах охорони здоров'я : Наказ МОЗ України № 687 від 27.11.2008.
2. Роль вищих навчальних закладів IV рівня акредитації МОЗ України у реалізації державної політики у сфері виховання молоді. Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладах на новому етапі / Ю. С. П'ятницький, К. В. Баранніков, І. С. Вітенко [та ін.] // Матер. Всеукр. наук. навч.-метод. конф. — Ч. 2. — Тернопіль : Укрмедкнига, 2013. — С. 618–621.
3. Татарінова О. В. Взаємодія вищих навчальних закладів і громадських організацій щодо формування здорового способу життя студентської молоді / О. В. Татарінова // 36. матер. Всеукр. наук.-практ. семінару. — К. : Ін-т інноваційних технологій і змісту освіти, 2014. — С. 56–57.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ХМАПО ПЛАТНИХ ЦИКЛІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ Й УДОСКОНАЛЕННЯ ЛІКАРІВ НА 2015 РІК

ФІЗИОТЕРАПІЇ, КУРОРТОЛОГІЇ ТА ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Зав. кафедри д-р мед. наук Корж В. П. тел. 349-44-15; 349-44-28

Фізичні чинники в лікуванні, реабілітації та профілактиці (для лікарів лікувального профілю, фізіотерапевтів)	13.06–12.07
Вибрані питання фізіотерапії (для лікарів лікувального профілю, фізіотерапевтів)	08.09–07.10

ОНКОЛОГІЧНОЇ ХІРУРГІЇ

Зав. кафедри проф. Вінник Ю. О. тел. 311-80-22; 315-11-73

Первинна діагностика та основні принципи лікування злоякісних пухлин (для хірургів, онкохірургів, сімейних лікарів, терапевтів)	12.10–10.11
Паліативна та симптоматична допомога онкологічним хворим (для хірургів, онкохірургів, сімейних лікарів, терапевтів)	16.11–15.12

ПРОМЕНЕВОЇ ДІАГНОСТИКИ

Зав. кафедри проф. Шармазанова О. П. тел. 751-11-81

Комп'ютерна томографія (для рентгенологів, невропатологів, ортопедів-травматологів, нейрохірургів, хірургів)	03.09–02.10
Магнітно-резонансна томографія в діагностиці захворювань різних органів та систем (для рентгенологів, невропатологів, нейрохірургів, ортопедів-травматологів)	08.10–06.11

СТОМАТОЛОГІЇ ДИТЯЧОГО ВІКУ, ОРТОДОНТІЇ ТА ІМПЛАНТОЛОГІЇ

Зав. кафедри проф. Куцевляк В. І. тел. 704-11-86; 786-64-94

Ортодонтія (для лікарів стоматологічного профілю)	31.08–29.12
Дитяча стоматологія (для лікарів стоматологічного профілю)	28.08–27.11

УЛЬТРАЗВУКОВОЇ ДІАГНОСТИКИ

Зав. кафедри проф. Абдуллаєв Р. Я. тел. 764-72-74

Ультразвукова діагностика (для лікарів лікувального профілю)	03.09–02.12
--	-------------

ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ–СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Зав. кафедри проф. Корж О. М. тел. 725-24-73

Терапія (для лікарів, які атестуються на II, I, вищу категорії)	26.10–24.11
---	-------------